

Література:

1. Кістол А. Китайська громада України в першій половині XX ст.: шляхи адаптації та акультурації. *Діалог між культурами: цінності, принципи, перспективи* : матеріали Міжнар. наук. конф., м. Острог, 8 листоп. 2024 р. С. 77–82. URL: https://eprints.oa.edu.ua/id/eprint/9455/1/dialoh_miz_kulturamy.pdf (дата звернення: 23.04.2025).
2. Тинченко Я. Лицарі Зимових походів. 1919–1922 рр. Київ : Темпора, 2017. 760 с.
3. Повідомлення представника УСРР в РСФРР про бажання китайського уряду мати свого представника в Україні. 29 трав. 1922 р. *ЦДАВО України*. Ф. 4. Оп. 1. Спр. 588.
4. Карпенко Н. М. “Китайский легион”. Участие китайцев в революционных событиях на территории Украины (1917–1921 гг.): монография. Луганск : Альма-матер, 2007. 392 с.
5. Чайковська А. Китайський дворик й архітектура: факти про вулицю Шевченка у Полтаві. *ЗМІСТ*. URL: <https://zmist.pl.ua/news/kytajskij-dvoryk-j-arhitektura-fakty-pro-vulyczyu-shevchenka-u-poltavi> (дата звернення: 23.04.2025).
6. Особова справа Лі-Фун-Шана Миколи Петровича. 2 вер. 1933 р. *ДАПО*. Ф. Р-3957. Оп. 1. Спр. 441.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-530-6-38>

Купчик О. Р.

ORCID: 0000-0002-9908-3752

кандидат історичних наук, доцент,

доцент кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

м. Київ, Україна

ЗВ'ЯЗКИ КДУ ІМ. Т. Г. ШЕВЧЕНКА З ПІВДЕННО-СХІДНОЮ АЗІЄЮ (ДРУГА ПОЛОВИНА 1950-X – ПЕРША ПОЛОВИНА 1970-X РОКІВ)

Ключові слова: делегація, лекція, медаль, студент, університет.

Міжнародному співробітництву закладів вищої освіти і наукових інститутів звично приділяється значна увага. У демократичних країнах міжнародні зв'язки університетів та інститутів сприяли освітньому

й науковому розвитку країни. В СРСР міжнародне співробітництво було засобом підтвердження його авторитету. Для КДУ ім. Т. Г. Шевченка це дало можливість налагодити співробітництво із закладами вищої освіти й науковими інститутами іноземних країн. Серед них були країни Південно-Східної Азії.

Спершу КДУ ім. Т. Г. Шевченка налагодив зв'язки з комуністичним В'єтнамом. З другої половини 1950-х років молодіжні організації ДРВ почали з екскурсіями відвідувати університет. Тоді ж окремі представники в'єтнамської молоді почали вступати в університет на навчання.

З 1960-х років географія співпраці КДУ ім. Т. Г. Шевченка з окремими країнами Південно-Східної Азії поступово розширювалась. Тоді налагоджено зв'язки із Індонезією, делегація ректорів вишів якої відвідала університет. З особливим інтересом тоді зустрічали знаного тайського принца, вченого та професора Чулаланкорнського і Таммжобського університетів Прему Пурачатру. Він прочитав лекцію на тему “Стародавня і сучасна культура Таїланду”. У книзі відгуків принц висловив сподівання, що “в майбутньому відносини між тайландськими університетами і київським поліпшаться і зміцняться”.

Водночас молодь із країн Південно-Східної Азії навчалась на підготовчому факультеті для іноземних громадян. Станом на 1 серпня 1961 р. на підготовчому факультеті навчалось 11 осіб з Індонезії та 12 осіб із Камбоджі.

Особливу увагу КДУ ім. Т. Г. Шевченка приділяв студентам в'єтнамцям. Доцент А. О. Джеджула читав для них лекцію “Демократична Республіка В'єтнам на шляху будівництва соціалізму”. Самі студенти досліджували радянсько-в'єтнамські відносини і з доповідями виступали на студентській університетській конференції. Для них обов'язково читали лекцію на тему “Економіка В'єтнаму”. З 1968 року в університеті навчався один студент із Республіки В'єтнам.

Наполегливість і результативність у навчанні демонстрували також в'єтнамці-аспіранти. Вони успішно захищали кандидатські дисертації. Серед них Нгуєн Дінх Зау з дисертацією на тему “Роль структур лімбичної системи в регуляції секреторної діяльності слинних та шлункових залоз”. З 1968–1969 н. р. в аспірантурі загалом навчалось 20 в'єтнамців, 1 індонезієць.

Науково-педагогічні працівники КДУ ім. Т. Г. Шевченка викладали у вишах країн Південно-Східної Азії. Серед них проф. Ф. А. Руденко, який викладав гідрологію в ДРВ, доц. А. Г. Солдак – геологію у Вищій технічній школі в Камбоджі, доц. В. С. Дмитриченко – філософію у В'єтнамі. Російську мову і літературу старші викладачі Л. О. Рогацова і А. М. Барановська викладали в Камбоджі, а К. М. Сухенко –

в Індонезії. Доц. кафедри фізіології рослин І. П. Білокінь викладав у В'єтнамі.

Своєю чергою університетські підручники з російської мови купували вищі Камбоджі. А студенти-в'єтнамці входили до редколегії студентської газети “Дружба”. Вони також друкувалися на шпальтах газети “За радянські кадри”, де розповідали про студентські будні та події на батьківщині. Для студентів із Камбоджі організували святкування річниці революційного руху в цій країні.

Примітно, що викладачів КДУ ім. Т. Г. Шевченка нагороджували державними нагородами країн Південно-Східної Азії. Серед них доценти В. С. Дмитриченко і Н. С. Толкач, яких за сприяння в організації освітньої роботи в Ханойському університеті нагороджено державною нагородою СРВ “Медаль Дружби”.

Саме земляцтво студентів-в'єтнамців у КДУ ім. Т. Г. Шевченка було одним із найбільших. Станом на 1 січня 1976 р. воно складалось із 47 осіб.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-530-6-39>

Павленко С. С.

ORCID: 0000-0002-4101-157X

доктор філософії, запрошений науковець

Університет Манітоби

м. Вінніпег, Канада

ІСТОРІОГРАФІЯ ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКО-ЯПОНСЬКИХ КОНСУЛЬСЬКИХ КОМУНІКАЦІЙ КІНЦЯ ХІХ – ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТ.

Ключові слова: японське консульство, Одеса, Львів, історіографія, дипломатія.

Історія функціонування іноземних консульств на українських землях є актуальним дослідницьким напрямом, складником якого, зокрема, є діяльність японських консульських інституцій в Одесі (1889–1937) та спроба відкриття віцеконсульства у Львові (1938–1939). Ця робота присвячена аналізу історіографічного аспекту цього питання, який здійснений на основі географічного та проблемно-хронологічного підходів.